

ORIENTERINGSSAK

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
09.02.2017

Sak:

Master i grunnskolelærerutdanningen for 1.-7. trinn og master i grunnskolelærerutdanningen for 5.-10. trinn

I denne sak orienteres universitetsstyret om revisjon av de integrerte masterne i lærerutdanning for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn.

Innledning og bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet fastsatte 7. juni 2016 forskrift om rammeplan for femårig grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn (GLU 1-7) og femårig grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn (GLU 5-10). Den 1. september 2016 vedtok Nasjonalt råd for lærerutdanning nasjonale retningslinjer for utdanningene. Disse skal være gjeldende fra og med studieåret 2017/2018. I henhold til forskrift om rammeplan § 4 skal studieplanen (kalt programplan i forskriften) vedtas av institusjonens styre.

Saken var opprinnelig berammet til universitetsstyremøte den 24. november 2016, der endringer i studieporteføljen for kommende studieår ble behandlet. På grunn av stort omfang av saker på dette møtet ble flere revisjonssaker behandlet på fullmakt av rektor i etterkant av møte. Studieplanene for GLU 1-7 og GLU 5-10 ble godkjent på fullmakt av rektor den 23. desember 2016, se *vedlegg 1*. Universitetsdirektøren anser imidlertid at lærerutdanningene ved UiT er av så strategisk viktig karakter at det er hensiktsmessig at universitetsstyret blir orientert om saken.

Gjennom prøveprosjektet *Pilot i Nord* har UiT siden 2010 tilbudt femårig integrert master i lærerutdanning for både trinn 1-7 og trinn 5-10. Oppretting av piloten og godkjenning av studieplan ble den gang sendt på bred høring før saken hadde utførlig behandling i universitetsstyrets møte 19. november 2009 om formell oppretting av programmet og 7. mai 2010 og 16. juni 2010 om valg av modell (arkivref ePhorte 2009/2727).

Alle forhold rundt akkreditering av nytt studieprogram ble vurdert og godkjent av universitetsstyret. Universitetet i Tromsø søkte også Kunnskapsdepartementet om godkjenning av ny 5-årig lærerutdanning i brev av 23. november 2009, og fikk utdanningen godkjent 5. februar 2010 (arkivref ePhorte 2009/2727).

De nye rammeplanene medfører imidlertid at de eksisterende programmene ved UiT må revideres. Revisjonen er av en slik art at det av tekniske og administrative årsaker vurderes som mest hensiktsmessig at programmene som ble etablert i pilotprosjektet fases ut og erstattes med nye programmer. Det vil forenkle administrasjonen av nye versus gamle studieprogram og

studieplaner, samt av studentene tilknyttet de respektive programmene. Prøveprosjektet *Pilot i Nord* legges samtidig ned.

Beskrivelse av programmene

Oppbygning og innhold

Masterprogrammene har et omfang på 300 studiepoeng og skal tilbys som heltidsstudium ved studiested Tromsø og studiested Alta. Ingen av programmene skal være adgangsregulerte.

De nye rammeplanene åpner for en større samkjøring av GLU 1-7 og GLU 5-10, noe som betyr at Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) kan tilby flere fag som gir større studentgrupper og mer forutsigbarhet i forhold til både fagvalg og studentenes læringsmiljø. Selv om undervisning samkjøres så vil det være to distinkte utdanninger. Master i GLU 1-7 skal vektlegge begynneropplæring og kontaktlærerrollen. I tillegg er det faglige fokus i all hovedsak på fagdidaktikk. Master i GLU 5-10 legger større vekt på både fagets egenart og fagdidaktikk. Det er lagt inn FoU-tema fra første år i utdanningen, slik at det fokuseres på å utdanne lærere med inngående kunnskap om forskning og utvikling.

Det skal tilbys følgende masterfag i grunnskolelærerutdanningene; norsk, matematikk, engelsk, naturfag, samfunnsfag, kunst og håndverk, begynneropplæring og etter hvert også kroppsøving. Master i kroppsøving vil ikke bli lyst ut høst 2017. I tillegg vil faget pedagogikk og elevkunnskap (PEL) gis både i første og andre syklus, men ikke som masterfag. Dette er relativt likt det som er porteføljen på integrert master i lærerutdanning for trinn 5-10 i dag ved studiested Tromsø. Fakultet for humaniora, samfunnsfag og lærerutdanning (HSL-fak) mener at dette er fornuftig fordi det allerede er bygd opp sterke fagmiljøer i disse fagene.

Masterfag i samisk som fremmedspråk har ikke rekruttert nok studenter og tilbys derfor ikke som masterfag. Det er imidlertid ønskelig å kunne tilby 60 studiepoeng samisk som fremmedspråk i både GLU 1-7 og GLU 5-10 for å se om noen studenter velger dette. Fakultetet skal se nærmere på om dette lar seg gjennomføre.

Musikk er tatt ut fordi det ikke har vært studenter på master. Det kunstfaglige fakultet (Kunsthøgskolen) har satt ned en gruppe for å utarbeide planer for musikk i lærerutdanningene. Dette arbeidet er ikke ferdigstilt. HSL-fak og Kunsthøgskolen jobber videre med hvordan man kan få rekruttert lærerstudenter som ønsker å ta musikk.

ILP vil jobbe tett med fagmiljøene om hvordan man skal få opp interessen for de praktisk og estetiske fagene som lærerutdanningsfag. Fagmiljøet i drama har vært involvert og gitt faggruppen innspill til hvordan man kan bruke kompetansen til fagmiljøet i drama i undervisningen i alle lærerutdanningsfag.

Rekruttering

Lærerutdanningene i dag ved studiested Tromsø har 140 studieplasser og rundt 50 studieplasser ved studiested Alta. Studieplassene har ikke blitt fylt opp; det har startet rundt 100 studenter i Tromsø og rundt 20 studenter i Alta hvert år. For å øke rekrutteringen til lærerutdanningene ble det i studieåret 2015/2016 igangsatt et rekrutteringsprosjekt. Det er ansatt en prosjektleder som jobber med rekrutteringen til alle utdanningene ved ILP. Lærerutdanningene prioriteres i

rekrutteringsarbeidet. Prosjektlederen er også i gang med å utarbeide en plan for å øke kompetansen og ferdighetene til instituttets studieadministrasjon innenfor rekrutteringsfeltet.

Effekten av prosjektet så langt har vært en markant økning av antall søkere og møtte studenter ved utdanningen for 5.-10. trinn og en liten økning på utdanningen for 1.-7. trinn ved studiested Tromsø. I det videre rekrutteringsarbeidet er det ønskelig fra fakultetets side å jobbe nærmere sammen med Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt.

Kunnskapsdepartementet har i brev til UiT uttrykt bekymring for den generelt lave rekrutteringen til lærerutdanningen i Nord-Norge, spesielt gjelder dette rekrutteringen til utdanningen 1.-7. trinn. Høsten 2016 ble UiT bedt om å sende en oversikt til departementet over hvilke tiltak som er satt i verk og tiltak som er planlagt for å øke rekrutteringen til 1.-7. trinn.

Blant UiTs langsiktige satsinger på lærerutdanningene har man hatt *Pilot i Nord*, som også har inkludert studiested Alta etter fusjonen i 2013. I tilknytning til de femårige lærerutdanningene har UiT jobbet tettere med praksisfeltet og etablert universitetsskoler som har hatt som mål å øke kvaliteten i undervisningen og øke rekruttering til utdanningen, se mer om dette nedenfor. Annet mer målrettet rekrutteringsarbeid har bla vært å synliggjøre utdanningene på nettsider og kinoreklame, skolebesøk over hele landet, deltakelse på utdanningsmesser, og systematisk og individuell oppfølging av førsteprioritetssøkere.

Praksis

I UiTs grunnskolelærerutdanninger skal det være 115 dager integrert praksis i alle fag. Dette er høyere enn rammeplanens minimumskrav på 100 dager. Praksis er en viktig læringsarena i all lærerutdanning. Det skal tilbys 15 stp + 15 stp veiledning for praksislærere og i henhold til retningslinjene skal praksislærere ha 15 stp kompetanse i veiledning.

UiT har utviklet konseptet universitetsskoler i samarbeid med Tromsø og Alta kommune og har et stort fokus på å utvikle praksisopplæringen. Gjennom universitetsskoleprosjektet har UiT forpliktet seg til kontinuerlig utvikling av praksis. Formålet med prosjektet er å svare på praksisutfordringer gjennom en annerledes organisering av praksisutdanningen, og gjennom et tett og forpliktende samarbeid mellom UiT og Tromsø kommune som skoleeier.

Universitetet har hovedansvar for innhold, kvalitet og vurdering i praksis og for progresjon mellom praksisperiodene, og praksisskolen organiserer praksisstudiet i tråd med lærerutdanningens studieplaner. Praksisstudiet organiseres gjennom formelle avtaler mellom lærerutdanningsinstitusjon, skoleeier og rektor ved den enkelte praksisskole. Praksisskolens rektor har det overordnede ansvaret for praksisstudiet ved skolen og skal sørge for at det legges gode rammer rundt praksisstudiet. Veiledning og vurdering av studenter i praksisstudiet er et felles ansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningene, praksislærer og rektor.

Fagmiljø

Grunnskolelærerutdanningene ved UiT skal utnytte institusjonens særegne fortrinn som et breddeuniversitet med sterke disiplin- og profesjonsfaglige miljøer. Utdanningene drives fra ILP, og det er også ansatte ved ILP som utfører hovedtyngden av undervisningsoppgaver. Flere fag og emner vil samtidig bli gitt i nært samarbeid med disiplin- og profesjonsfaglige miljøer ved andre enheter på universitetet. Et slikt samarbeid er dels basert på at enkelte sentrale fagmiljø for lærerutdanningene ikke er organisatorisk plassert ved ILP (kroppspøving og musikk) men samarbeidet med disiplinfaglige miljøer bidrar også til å høyne kvaliteten på utdanningene og setter UiT i stand til å tilfredsstille studietilsynsforskriftens kompetansekrav med god margin i

fagene norsk, engelsk, samfunnsfag, naturfag og matematikk. Samarbeidet er igangsatt for alle fag og det gjøres nå avtaler for å få flere veiledere på masteroppgavene, og undervisning i gitte tema på masteremner. I tillegg jobbes det med å utvikle nettilbud og fleksible løsninger for de fleksible grunnskolelærerutdanningene som skal tilbys fra campus Alta. Samarbeidet mellom ILP og disiplinmiljøene er inne i en god prosess og arbeidet følges tett opp av dekanatet ved HSL-fak og Fakultet for naturvitenskap og teknologi.

ILP har en kompetanseprofil som gjør at instituttets fagmiljø tilfredsstiller kravet om førstestillingskompetanse i alle fag som instituttet har faggrupper i. I fag som for eksempel engelsk, norsk og PEL har instituttet i tillegg flere ansatte som er under kvalifisering for førstestilling. Også de andre enhetene ved UiT med ansvar for undervisning i grunnskolelærerutdanningene har fagmiljø med et tilfredsstillende antall førstestillinger. Fra studiested Alta inkluderer dette ansatte fra Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi som gir grunnleggende undervisning i naturfag og ansatte ved Idrettshøgskolen som gir undervisning i kroppsoving, samt ansatte i praktisk-estetiske fag ved Kunstfak. Kompetanseprofil for de enkelte fag er nærmere beskrevet i *vedlegg 2*.

Forskningsgrupper

UiT og UiO har frem til 2021 et senter for fremragende lærerutdanning, ProTed. Dette senteret har som mål å designe integrerte mastergradsprogram for lærerutdanning hvor fag, fagdidaktikk og praksis er i fokus i hele utdanningsløpet. ProTed betyr mye for utvikling av de integrerte lærerutdanningene gjennom sine arbeidsområder som blant annet omfatter studentaktive læringsformer, praksis/universitetsskoler, digitale læringsomgivelser. ProTed bidrar til å holde fokus på utvikling og beskrivelser av suksesskriterier for integrerte mastergradsprogram.

ILP har flere forskningsgrupper som er direkte relatert til lærerutdanningene, dette gjelder blant annet:

- Skoleutvikling og utdanningsledelse
- Flerspråkighet og flerkulturell opplæring
- Realfagsdidaktikk
- Inkludering og tilpasset opplæring
- Lærerutdanning i en forandringstid
- Matematikkdiraktikk
- Realfagsformidling og IKT i et nordområde perspektiv
- Five- veiledning
- Fleksibel lærerutdanning i nord: integrert master i lærerutdanning og fagstudier
- Naturfagdidaktikk
- Samfunnsfagdidaktikk

Samtlige forskningsgrupper samarbeider både i nordiske og internasjonale nettverk.

Oppsummering

I denne saken har universitetsdirektøren presentert de nye programmene i grunnskolelærerutdanningen GLU 1-7 og GLU 5-10. Programmene oppfyller etter universitetsdirektørens oppfatning kravene i studietilsynsforskriften. De reviderte programmene vil også fortsette å bidra til å nå UiTs uttalte mål om å være nasjonalt ledende innenfor lærerutdanning.

Odd Arne Paulsen
Fungerende universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
studiedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Birgitte Ulvevadet